

DRIE EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

HET AFBREKEN VAN WOORDEN.

Dit onderwerp veelal overgeslagen.

335. De meeste leerboeken gaan dit gedeelte der spelling met stilzwijgen voorbij, en men schijnt doorgaans te berusten in het eenmaal ingevoerde gebr. om van twee medeklinkers den eenen tot de voorafgaande en den anderen tot de volgende lettergr. te trekken; en voorts bij een' zamenloop van medeklinkers, er zoo veel tot de tweede lettergr. te brengen, als zich achter elkander laten uitspreken. Dit gebr. nogtans heeft dikwijls aanleiding tot wanspraak gegeven; daarom aarzelen wij niet om, overeenkomstig den regel: *Schrijf gelijk gij spreekt*, de volgende bepalingen voor te stellen:

Eerste bepaling. De *g* van den uitg. *ig* mag van de *i* niet gescheiden worden. Men breke dan af *vurig-er*, *bezig-er*, *overig-ens*.¹

Tweede bepaling. Wanneer *g* voor eene doffe *e* scherp luidt, behoort zij tot de vorige lettergr. Breke dan af *genoeg-elijk*, *hoog-elijk*, *heug-elijk* en *verdraag-elijk*, of liever zonder *e*: *verdraag-lijk*. (Zie boven § 326.)

Derde bepaling. Men trekke de ingelaschte *t* van verkleinww. tot den uitg., opdat de klemtoon niet verplaatst worde. Breke af *lamme-tje*, *japonne-tje* enz.

Vierde bepaling. Wanneer *sch* naar eene juiste uitspr. (waarover zie § 55) geen keelklank heeft, is zij sluitletter. Men breke dan af *mensch-en*, *wensch-en*, *ruisch-en*, *eisch-en*, *heersch-er*, en liever, dan aanleiding te geven tot eene verkeerde uitspr., late men aan het einde van eenen regel de anders gebruikelijke verdubbeling weg in *lasschen*, *flesschen*, *wisschen* enz. en breke af *lasch-en*, *flesch-en*, *wisch-en*.

Vijfde bepaling. In de uitgg. *ster* en *ste* mogen *st* niet gescheiden worden; breke dan af *vrij-ster*, *hoog-ste*, *zwak-ste*. Op *duis-ter*, *luis-ter*, *verkwist-er* en dergelijke ww. is dit niet toepasselijk, want daar is de uitg. *ter* of *er*.

Zesde bepaling. Het letterteeken *ng* mag niet worden opgelost: men behoort dus af te breken *wang-en*, *ring-en*, *zing-en*, *long-en*, *tong-en*, *kreng-en*, *eng-er*, *ving-er*

enz. Daarentegen, wanneer *n* en *g* afzonderlijke letters zijn, worden ze gescheiden : *on-geloof, wan-geluid.*²

Hoezeer we anders geen nieuwigheden voorstaan, hebben wij niet gearzeld ons in dit werk, wat het afbreken van ww. betreft, aan de bovenstaande bepalingen te houden, omdat zij grootendeels uitvloeisels zijn van de natuurwet der spelling : *Schrijf gelijk gij spreekt.*

¹ Om dezelfde reden late men de uitgg. *ik* en *lijk* ongemoeid, en breke af *predik-en, monnik-en, perzik-en ; liefelijk-er, waarschijnlijk-e* enz.

² In ww. van vreemden oorspr., gelijk *engel, triangel* enz. zou ik niet vragen hoe zij in de talen, waartoe zij behooren, afgebroken worden ; maar liever, eene ongemaaakte uitspr. tot rigtsnoer nemende, de *ng* bij elkander laten.

VIER EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

GEBRUIK VAN HOOFDLETTERS EN VAN EENIGE LEESTEKENEN.

Misbruik hiervan te vermijden.

336. Al wat eene bijzondere onderscheiding ten doel heeft, moet niet te zeer vermenigvuldigd worden ; anders zal het natuurlijk zijn doel missen. Er staat niets leelijker, zoowel in een handschrift als in een drukwerk, dan eene menigte van hoofdletters, die ons oog tot zich trekken, door zich boven hare *naasten* te verheffen, terwijl ze ons niets van aanbelang te melden hebben.

Aanwijzing van het gebruik.

337. Schrijf met eene hoofdletter :

I. Alle eigennamen van personen of plaatsen.

Hieronder zijn ook de namen begrepen, die men aan zekere dieren, als honden, paarden enz., ter onderscheiding geeft : als *Arabier, Diana* enz.

Maar wanneer een eigennaam door *de* of *van de* wordt voorafgegaan, dan schrijft men die woordjes met eene kleine letter, als : *Wie heeft niet van de Ruiter gehoord ? Onder de Nederlandsche schilders mag van de Velde wel genoemd worden. De schrijfster van "Het nut der tegenspoeden" heette Wilhelmina Lucretia van Merken. Kent gij de dichteres van der Willige ? Uw vriend heeft den Haag verlaten en woont thans in den Briel.*